

KAKO POSTATI „GOTOVO SAVRŠEN“ POLITIČAR

Pomagalo za igru uloga namijenjenu
učenicima od 15-18 godina

POLITIČAR NA JEDAN DAN – ŠTO SVE TREBAŠ ZNATI I UMJETI

Čestitam! Uspješno si sudjelovao u igri uloga u Parlamentariju u kojoj si isprobao kako je biti zastupnik u Europskom parlamentu i kako raspravljati sa svojom strankom o dvjema predloženim direktivama.

Vaši pregovori o direktivama o „solidarnom gospodarenju vodom“ i „osobnoj identifikaciji“ prilično su slični stvarnom radu zastupnika u EP-u.

Oni također:

- prikupljaju informacije pod vremenskim pritiskom;
- procjenjuju vrijednost informacija koje prime;
- utvrđuju stajalište koje će zauzeti njihova politička stranka i brane ga u raspravama s drugim klubovima zastupnika;
- pregovaraju i postižu kompromis da bi ostvarili neki rezultat;
- moraju priopćavati svoja stajališta – ne samo drugim zastupnicima već i medijima i javnosti.

Rad zastupnika u EP-u čak je još složeniji jer sve te zadatke rješavaju na različitim jezicima i mjestima.

Što ti se najviše sviđelo u poslu zastupnika? Koji ti je dio igre bio posebno zanimljiv? Je li bilo dijelova koji su ti bili preteški ili prenaporni?

KAKO SE IGRA

DEFINICIJE

Da bi bio uspješan političar, trebaju ti mnoga znanja i vještine. Najprije moraš razumjeti sve stručne termine koji se koriste pri donošenju zakona na europskoj razini.

EUROPSKA UNIJA: Europska unija (EU) sada ima 28 država članica. Iako su sve one suverene države (što znači da slobodno mogu odlučivati o svojim zakonima i ustroju), složile su se da će na brojnim područjima primjenjivati zajedničke zakone. To posebice čine u slučajevima kada bi mnoštvo različitih nacionalnih zakona otežalo trgovinu (na primjer, trgovinu robom) ili u slučajevima kada mjere potrebne za rješavanje problema nadilaze granice samo jedne zemlje (na primjer, na području zaštite okoliša).

UGOVOR (IZ LISABONA): U tom se dokumentu navode sva područja na kojima će države članice donositi zajedničke zakone, točno se određuje postupak donošenja zakona i utvrđuje se što je građanstvo EU-a.

GRAĐANSTVO EU-a. Svaka osoba koja je državljanin neke od zemalja EU-a automatski je i građanin EU-a. Građanstvo EU-a ne zamjenjuje nacionalno državljanstvo. Ako si građanin Europe, baci oko na svoju putovnicu – ona je dokaz tvojeg nacionalnog državljanstva i tvojeg građanstva EU-a.

DIREKTIVA: tako nazivamo (većinu) zakona na razini EU-a. Zovu se „direktive“ jer se njima utvrđuje osnovni cilj koji moraju postići sve države EU-a, dok se pojedivosti ostavljaju samim državama članicama (na engleskom „direction“ znači smjer, stoga se na taj način nacionalnim zakonodavcima daje smjer u kojem moraju ići). Ponekad države članice donose dodatne, srodne zakone koji su detaljniji i moraju se provoditi na nacionalnoj razini.

Napomena: *Vijeće ministara ne smijemo brkati s EUROPSKIM VIJEĆEM ili VIJEĆEM EUROPE. EUROPSKO VIJEĆE okuplja čelnike država ili vlada država članica EU-a i obično određuje ili donosi preporuke o glavnim prioritetima i inicijativama koje trebaju razraditi Komisija, Vijeće ministara i Europski parlament. VIJEĆE EUROPE čini 47 država članica i ono se bavi pitanjima kao što su demokracija, vladavina prava i ljudska prava – ono je glavna europska organizacija za ljudska prava. Ne može donositi zakone. VIJEĆE EUROPE ima sjedište u Strasbourgu, baš kao i Europski parlament.*

Za uspješan rad u Europskom parlamentu također moraš razumjeti tko su glavni sudionici.

SUDIONICI:

EUROPSKA KOMISIJA: Europska komisija (EK) je „izvršno tijelo“ EU-a. Čini je 28 „povjerenika“ (po jedan iz svake države članice) koji su neovisni i predstavljaju interese EU-a kao cjeline. Europska komisija predlaže europske zakone i brine se za to da ih se ispravno provodi. Međutim, sama Komisija ne donosi zakone. To je posao Europskog parlamenta i Vijeća ministara.

EUROPSKI PARLAMENT sastoji se od 751 zastupnika koje izravno biraju građani svih 28 država članica, a koji su raspodijeljeni u brojne klubove zastupnika. Europski parlament kao takav predstavlja građane EU-a. Parlament pregovara o europskim zakonima i donosi ih zajedno s Vijećem ministara.

VIJEĆE MINISTARA čini po jedan ministar iz svake države članice. S obzirom na to da se Europska unija bavi mnogim različitim temama, kao što su poljoprivreda, vanjska politika, okoliš i promet, u stvarnosti ne postoji samo jedno, već mnogo raznih Vijeća ministara. Vijeće ministara predstavlja vlade država članica i mora se složiti s Europskim parlamentom oko novih zakona.

SUDIONICI U EUROPSKOM PARLAMENTU:

ZASTUPNIK U EUROPSKOM PARLAMENTU: zastupnici u Europskom parlamentu izravno se biraju na razdoblje od pet godina. Zastupnici koji dijele politička uvjerenja, bez obzira na državu iz koje dolaze, članovi su istog KLUBA ZASTUPNIKA. Klubovi zastupnika u Europskom parlamentu stoga su organizirani prema političkoj pripadnosti, a ne prema nacionalnosti svojih članova. Novi klub zastupnika u Europskom parlamentu može se osnovati jedino ako ima najmanje 25 zastupnika koji predstavljaju barem 7 država članica.

ODBORI: odbor je mjesto u kojem se sastaju zastupnici u EP-u iz različitih klubova zastupnika kako bi raspravljali o temama s određenog političkog područja (kao što su okoliš, vanjska politika ili ekonomska pitanja). Postoji više od 20 takvih odbora u kojima se obavlja većina pripremnih radova za nove zakone. Sjeti se, i ti si za vrijeme igre uloga sudjelovao na sjednicama odbora.

PLENARNA SJEDNICA: upravo na toj sjednici cijeli Europski parlament donosi odluke. Dok se u odboru sastaju samo neki zastupnici kako bi raspravljali o određenim predloženim zakonima, plenarne sjednice su sjednice na kojima se okupljaju svi zastupnici kako bi proučili sve predložene zakone koji su prošli kroz odbore. Jesi li za vrijeme igre uloga govorio na plenarnoj sjednici?

AMANDMAN: prijedlog za izmjenu nacrtu zakona.

ČITANJE: kada Parlament ili Vijeće zajedno zasjedaju i odlučuju o prijedlogu zakona.

KAKO POSTATI „GOTOVO SAVRŠEN“ POLITIČAR

DODATNE INFORMACIJE:

Parlament i Vijeće rade istovremeno, no u pravilu Europski parlament prvi službeno „usvaja“ (utvrđuje) svoje stajalište. Kada Vijeće usvoji svoje stajalište, također mora odlučiti može li prihvatiti promjene koje je zatražio Parlament.

Postizanje Sporazuma:

Da bi se odobrio neki europski zakon, Europski parlament i Vijeće moraju postići dogovor o zajedničkom tekstu. Kako postižu dogovor? Postoji postupak koji obuhvaća najviše tri faze (nazivamo ih „čitanjima“) koje vode do kompromisa.

Evo detaljnog opisa tog postupka:

Prva faza: Vijeće i Europski parlament proučavaju prijedlog Komisije. Prikuplja se mnoštvo informacija, uglavnom tijekom savjetovanja s akreditiranim lobistima, zainteresiranim stranama, građanima i ostalima. Sjećaš li se kako si ti prikupljao informacije u igri uloga?

Skupine koje rade na prijedlogu su PARLAMENTARNI ODBOR u Parlamentu i RADNA SKUPINA u Vijeću.

1. ČITANJE: Parlament i Vijeće zasebno prvi put glasuju o prijedlogu.

Druga faza: ako se ne slažu u svemu (što je često slučaj), prelazi se na drugu fazu. U toj fazi proučavaju moguće kompromise. Radna skupina i odbor ponovno se sastaju i na kraju te faze Vijeće i Parlament drugi put glasuju o predloženom tekstu. To je drugo čitanje.

Treća faza: ako se ni nakon drugog čitanja dvije strane ne mogu složiti oko zajedničkog teksta, imaju zadnju šansu: osniva se odbor za mirenje kako bi se pronašlo moguće rješenje. Na sastanku mirenja predstavnici Europskog parlamenta i Vijeća zajedno rade na pronalaženju rješenja. Ti se sastanci često održavaju u velikoj vremenskoj stisci, a dogovor se često postiže rano ujutro nakon mnogo pregovaračkih sati.

Ako se ni onda ne postigne dogovor, predloženi zakon se konačno odbacuje. Možda ti je čudno što postoji toliko koraka. Možda se pitaš je li to stvarno potrebno.

Ali uzmi u obzir ovo: samo u takvom postupku možemo biti sigurni da smo čuli različita mišljenja i gledišta!

UPUTE O PISANJU POLITIČKOG PROGRAMA

- Imajte viziju.
- Odredite ciljeve i razradite strategiju da biste ih ostvarili.
- Pronađite pet argumenata kojima ćete uvjeriti ljude da glasuju za vašu direktivu.
- Strastveno se zalažite za svoju stvar, budite kratki, držite se teme te govorite jasnim jezikom.
- Budite kreativni i zainteresirajte ostale za svoje ideje.

Sad kad bolje razumijete način rada Europskog parlamenta, na vama je red da osnujete klub zastupnika i predložite zakon o nečemu u što snažno vjerujete.

Slijedite ovih šest koraka i provjerite možete li prijatelje iz razreda uvjeriti da glasuju u vašu korist.

- 1. Sastavi svoj klub zastupnika birajući članove koji imaju ista uvjerenja kao ti.**
- 2. Zajedno s članovima svojeg kluba zastupnika odluči kako će se vaš klub zvati.**
- 3. Napišite politički program svojeg kluba.**
- 4. Odaberite stvar za koju biste se htjeli zalagati.**
- 5. Smislite politički prijedlog za koji biste željeli da ga Parlament usvoji.**
- 6. Držite govore pred drugim klubovima zastupnika (svojim prijateljima iz razreda) i poduprite stajalište koje o prijedlogu zastupa vaš klub.**

Na kraju svakog govora ti i tvoji prijatelji iz razreda glasovat ćete o tomu koji je klub zastupnika najuvjerljivije branio svoj stav.

Dajte sve od sebe da postanete pobjednički klub!

